

**§ 67 Församlingsbegreppet**

BERTH LÖNDAHL:

Vad är en församling? Jag tror att de flesta spontant skulle svara antingen utifrån att en församling är en territoriell princip eller att en församling är den gudstjänstfirande gemenskapen. Den nya strukturutredningen gav som resultat att begreppet församling har blivit mer otydligt. Det är inte längre självklart i första hand att det är en gudstjänstfirande gemenskap. I Malmö där man valde en modell, som jag själv befinner mig i men som jag även har fått bekräftad genom svar från andra håll kring en motion, har det blivit så att församlingen har blivit en mer administrativ enhet, medan det som är den gudstjänstfirande församlingen i till exempel Bunkeflo eller Sankt Andreas, alltså den tidigare Slottsstaden, är församlingar som inte finns, varken i kyrkoordningens mening eller att vi egentligen som de enheter vi är får tala om oss själva som församling. Det ska heta kyrkor. Ändå är vi en församling som synliggörs när vi firar gudstjänst.

Det här betyder att det har skett en djupgående splittring mellan församlingsbegreppet i kyrkoordningen, som i en del fall bara tycks bli en administrativ enhet, och det som är ett teologiskt begrepp, där vi är en församling som samlas för att fira gudstjänst. Det här är olyckligt. Därför menar jag att man på något sätt måste utreda vad vi menar med församling och på vilket sätt det här ordet ska användas och tillämpas i Svenska kyrkan.

Nu skriver utskottet i sin reflektion kring detta att skulle man göra en sådan utredning, skulle det också betyda en utvärdering av strukturutredningens konsekvenser och att det automatiskt skulle bli en större fråga än bara det som handlar om församlingsbegreppet. Jag inser att det är så. Därför kan jag hålla med om utskottets avslag till min egen motion 2014:43, men problemet kring vad församling är och ska vara i Svenska kyrkan måste vi på något sätt skicka vidare till den dag det ska utvärderas.

En församling får inte på det sättet lösgräas från den gudstjänstfirande gemenskapen och den gudstjänstfirande gemenskapen får inte berövas sin identitet i att kallas att vara församling. Om inte Svenska kyrkan på något sätt på nytt kopplar ihop det administrativa, eller ska vi säga det begrepp som används i kyrkoordningen, till vad det är att vara levande gemenskap som samlas i Herren Jesus Kristus för att i Hans namn fira gudstjänst, tror jag att det också får konsekvenser på golvet för de människor som arbetar frivilligt, som samlas och är stolta över den gemenskap, den församling, man är. Det vi ser är att man på inte så få håll tappar initiativet och drivkraften kring detta.

Därför kommer jag inte att yrka tillstyrkan eller bifall till min motion. Jag inser att man måste utvärdera hela strukturutredningen mer. Däremot yrkar jag att frågan sänds vidare när det är dags att utvärdera.

TOMAS JANSSON:

Jag talar då för utskottet som yrkar avslag på motion 2014:43. Det beror just på detta. Att nu reflektera om församlingsbegreppet handlar om den strukturform som vi precis har genomfört och måste sättas in i det perspektivet. Det är lite tidigt att utvärdera hela den nya, stora reform som vi precis har sjösatt och när vi väl ska utvärdera den, måste vi göra det ur fler perspektiv än bara ur församlingsbegreppets perspektiv. Därför tycker vi alltså att kyrkomötet bör avslå motionen.

Begreppet församling är inte något enkelt och entydigt begrepp att ge sig i kast med. Det har flera olika dimensioner. Vi kan både ge det en administrativ tolkning

och en pastoral tolkning och båda har sin relevans. Församling har faktiskt även en världsvid tolkning. Det kan betyda kyrkan i stort likaväl som den har en väldigt lokal betydelse, den lokala gemenskapen. Församling kan tolkas som territorium och den kan tolkas som en samling, en gemenskap, av människor. Översätter vi församling till engelska till exempel, ser vi just den här tudelningen. Den territoriella tolkningen översätter vi med *parish* och gemenskapstanken med *congregation*, människor som samlas för att fira gudstjänst.

Samtidigt vill jag uttrycka all respekt för det problem som Berth tar upp från exemplet Malmö och som jag också tror vi kan känna igen i stora delar av vårt land. Vi håller på att hitta vår organisation. Vi har precis gjort en stor omvandling av organisationen. Hur ska vi nu använda den på ett bra sätt? Vad vill vi förändra? Vad vill vi förbättra? Jag vill passa på att peka på en sak som är möjlig här och nu inom ramen för den nya organisation vi har, tack vare den organisationsförändring vi just har gjort. Det är att frågan om hur ett pastorat delar in sig i olika församlingar numera ägs av det lokala pastoratet. Det är det lokala kyrkofullmäktige som beslutar i den frågan. Stiftet ska visserligen få yttra sig, så att man inte bryter mot kyrkordningen när man gör det. Men detta är en nyhet. Denna fråga ägs nu lokalt. För Malmös del innebär det alltså att man kan välja om man vill vara i Malmö pastorats sex församlingar, 16 församlingar, 27 eller 35. Det beror på vad man lokalt finner lämpligt och ändamålsenligt. Den tanken får vi ta med oss hem och reflektera över i våra lokala sammanhang. Hur bygger vi vår lokala organisation på ett sätt, så att den fungerar effektivt, så att medlemmarna känner att man tillhör kyrkans gemenskap, församlingens gemenskap?

Bifall till utskottets förslag.

*Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 108.*